

ÄNTLIGEN SKA DO BÖRJA GÖRA SITT JOBB

För ett tag sedan kunde vi läsa på en av dagstidningarnas debattsidor att den nya DO:n Lars Arrhenius deklarerade att DO nu ska börja göra sitt jobb, det vill säga, det som vi som medborgare länge trott att myndigheten redan gör och prioriterar, nämligen att driva diskrimineringsärenden i domstol.

Här finns anledning att påminna om ordet ombudsman som innebär att "ett ombud har uppdrag att representera en annan person exempelvis i rättsliga sammanhang eller vid förhandlingar".

BRA ATT DO nu ska göra sitt jobb, kan man tycka, och inte en dag för sent. Myndigheten har nu vaknat till liv och DO konstaterar att "som diskrimineringsombudsman vill jag åstadkomma en förändring på det här området. Jag anser att det är viktigt att kontinuerligt påminna om förbudet (mot diskriminering) och bland annat göra det genom att regelbundet driva den här typen av ärenden i domstol."

Strålände, för det är nog precis det som alla förväntar sig, att fler ärenden utreds och avgörs i domstol, i alla fall de som utsatts för diskriminering. Det är viktigt för både rättsutvecklingen och för rättsmedvetandet att lagstiftning används och prövas. Men för att det ska kunna ske krävs att de som omfattas av en lag i ett land har kunskaper om dess innehåll och känner till sina rättigheter. När fall prövas i domstol och straff eller skadestånd utdöms påverkar det utvecklingen och på sikt även samhällets attityder.

VAD ÄR DÅ förklaringen till att myndigheten inte lägger ner så mycket krut på domstolsprövningar? Handlar det om brist på kunskaper, resurser, ovilja eller politiska direktiv? Eller är det kanske inte myndighetens uppdrag att processa?

Om man lusläser myndighetens regleringsbrev (Lag 2008:568) om DO så inser man med förvåning att DO varken ska pröva ärenden i domstol för att få prejudikat eller företräda enskilda individer i en diskrimineringsvist. Av myndighetens regleringsbrev framgår att DO ska utbilda och sprida kunskaper om jämställdhetsintegrering och vara en strategisk myndighet för hbtqi-frågor.

"Kanske borde DO återta och inta en mer offensiv roll i diskrimineringsarbetet för att påverka rättsutvecklingen och återskapa förtroendet hos medborgarna?"

Lagen om DO nämner heller ingenting om processande och prövning av ärenden utan hänvisar till diskrimineringslagen (2008:567) och dess innehåll. Av den lagen framgår däremot att DO förväntas företräda enskilda medborgare i diskrimineringsvister.

HUR KAN DET då komma sig att myndigheten valt en restriktiv tolkning av lagen och sitt uppdrag? Kanske borde DO återta och inta en mer offensiv roll i diskrimineringsarbetet för att påverka rättsutvecklingen och återskapa förtroendet hos medborgarna? Det räcker inte med att utbilda om aktiva åtgärder och hur du som arbetsgivare kan arbeta förebyggande mot diskriminering; du måste statuera exempel.

SVERIGE HAR NU tre myndigheter; DO, Jämställdhetsmyndigheten och Institutet för mänskliga rättigheter, som har flera hundra medarbetare och miljoner kronor i budget, så kanske finns det ändå en chans att en medborgare som blir diskriminerad också kan få stöd och hjälp i en diskrimineringsvist. Inte bara en gravid kvinna utan även alla de som stängs ute från arbetslivet på grund av ålder, etnisk tillhörighet eller funktionsnedsättning.

ANN-KATRINE ROTH

Expert inom jämställdhet, mångfald och inkludering.

Har tidigare undervisat på Stockholms universitet.

ANJA CALLIUS / ONE EYED

I NÄSTA NUMMER:

SPECIALEN:
SÅ FÖRHANDLAR
PROFFSEN

PROFILEN
David Card – om
hur arbetsmarknaden
egentligen fungerar

KOMMER UT
15 APRIL